

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Andreae Alciati Emblemata

Alciati, Andrea

Patavii, 1661

Opulenti haereditas. Emblema CLIX.

[urn:nbn:de:bsz:31-127360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127360)

Opulenti hæreditas.
EMBLEMA CLIX.

PATROCLVM falsis rapiunt hinc Troes in armis,
Hinc socij, atque omnis turba Pelasga vetat,
Obtinet exuias Hector, Graeciq; cadaver.
Hæc fabella agitur cum vir opimus obire.
Maxima rixa oritur, tandem sed transigit hæres,
Et coruis aliquid, vulturq; finit.

COMMENTARI II.

I. **C**ADAVER proiectum à coruis & vulturibus discerpitur: hinc mortuus ad tentoria defertur, illinc præda à militibus ad civitatem asportatur.

II. **P**ATROCLVVS Menæcij & Sthenales filius fuit, qui occiso per ludum astragolorum Cleonymo, seu, ut alijs placet, Eane Amphidamantis filio, solum vertes in Phthiam venit, ubi à Peleo propter generis propinquitatē susceptus est, & unā

cum Achille apud Chironem educatus, cum eodē arctissima amicitia coniunctus vixit. Postea etiam cum Achille ad expeditionem Troianam profectus est, ubi armis Achillis indutus, cum Hectorie pugnans ab eodem confossus occubuit. Huius interitum quia multis describit Homerus Iliados 17. huc inferre non videbatur operæ precium; summam totius rei præfens Emblemata continet. Origo verò
V v illius

Origo Emblematis.

illius petita apparet ex conuiuio Luciani, cuius hæc sunt verba: Tamque tollebant Aristænetus atque Eucritus ex his, quæ sibi fuerant proposita, suam vterq; partem. Tum ego quæ mihi, & Chæreas item quæ sibi erant proposita, eundem ad modum Ion & Cleodemus. Porro Diphilus etiam Zenonis digressi partem tollere parabat, affirmans vni sibi ea fuisse proposita; atq; hac de causa cum ministris dimicabat, ac vicissim inter sese trahebant, manibus vtrinq; in auem iniectis, non aliter quam Patrocli cadauer hinc atq; illinc attrahere conantes.

III.

FALSIS in armis] indutum armis non suis, sed Achillis. Alludit autem ad illud Ouidij in Epist. Penelop.

Sine Menæiadæ falsis cecidisse sub armis.

Rapiunt hinc Troes] auferunt Troiani vt interfectum hostem.

Hinc socij &c.] Græci impediunt raptari Patroclum.

Exuuia.

Obtinet exuuia] de interfecto hoste Patrochio. Exuuie dicuntur spolia hostibus detracta, ab exuendo quidem dictæ, vt inquit Festus. Virgilius 2. Æneid.

--- qui redit exuuia indutus Achillei. Nec solum hominum tegmina aut vestes dicuntur, sed etiam animalium quorumlibet, vt exuuia bubula, leonis, serpentis, pro corio aut pelle.

Græci.

Græci] vt donetur honore sepulture. Græci, Græca dictio est. Lycophro in Cassandra, Γρακίων ἄριστος, id est, Græcorum optimus. Vbi Tzetzes: Græci prius vocabantur Hellados habitatores, postea ab Hellene Hellines sunt vocati.

Vir optimus] locuples.

Tranfigit hæres] conuenit, concordat, vt qui nolit alex indiciorum fidere. Cicero Attico: Me absente omnia cum illis trāfigi malo. Cæterum hæres dicitur ab hærendo, hoc est, arctè insidendo: nam qui hæres est, hæret, id est, proximus est ei, cuius est hæres. Licet nonnulli heredem dictum velint, quod herus fiat, hoc est, dominus bonorum, quæ ad eum perueniunt. Vnde patrum refert eū vel sine diphthōgo scribas, hæres, vel hæres.

Hæres vn de dictus.

Et cornis aliquid] relinquit aliquid hæredi petis, vespilonibus, sādapilarijs, rabulis fori. Vide adagium, Coruum delusit hiantem.

Vultures qui? Vulturibus, sinit] Testamentorum ca-

ptatores vulgata translatione vultures appellari obseruamus, quod senibus orbis aut alijs sibi confanguineis, ceu cadaueribus inhient. Hinc illud Martialis:

Cuius vulturis hoc eris cadauer? Et Seneca in Epistolis: At si hæreditatis caussa id facit, vultur est, cadauer expectat. Indicauit idem & Catullus illo versiculo:

Suscitat à cano vulturium capite. Et Dinarchus apud Plautum in Truculento:

--- vide vt iam quasi vulturij triduo Prius pradiuinant, quo dic esuri sient. Illum inhiant oēs, ille est animus oibus.

Cicero pro Sextio: Exierunt malis omnibus atq; execrationibus duo vulturij paludati. Intelligit autem Pisonem & Gabiniū, quos inimicos sibi maximè infesos dicit. Apuleio togati vulturij, caussidici & patroni forenses sunt, quod ijs, vt Columella grauissimè dixit, concessum sit in medio foro latrocinium; quibus moris est præuaricari, reos proderere, vendere aduocationes, & sāguinaria rapacitate homines excarnificare. Et in hac significatione hic vultures accipi palam est. Vide adagium, Si vultur es, cadauer expecta.

Vulturij paludati & togati.

--- qui redit exuuia indutus Achillei. Nec solum hominum tegmina aut vestes dicuntur, sed etiam animalium quorumlibet, vt exuuia bubula, leonis, serpentis, pro corio aut pelle.

PATROCLI sub falsis armis ab Hectore interfecti, mythologicè historiam enarrat, quam pluribus Homerus profertur. Vt enim hoc mortuo Hector ipse eius exuuia sibi retinuit, Græci verò corpius interemptum, vt sepulture beneficio donaretur, magna pecunia redemerunt sic diues postquam supremum vitæ diē clausit, concertationem, rixamq; inter hæredes de possessione relinquunt: vnde vulturij illi, togatæq; curiæ hospites, imò verò & ipsi rabulæ forenses partem prædæ aucupantur. Cadauer ipsum humo à sacerdotibus pro pietatis ratione mandatum, impèsarum aliquid funeris gratia facit. Itaque Patroclus diuitem est typus, qui falsis armis non proprijs belligerante id est, opibus & diuitijs, quæ externa non propria bona sunt, intumescunt: succumbit tandem & prosternitur, quod cuiusmodi præsidij homo suam meriti felicitatem minimè debeat. Facit huc quòd de Sylla refert Martialis:

IV: Patroclus quid allegorici.

Nō vernas panis viuens, non Sylla cientes; Non studuis proli aut coniugi auarus homo.

At

*At postquam effosso profudit pectore vitam,
Mille satos peperit, mille animas aluit.*
Sic Demosthenes cum animaduertisset auarum quendam effert. Iste, inquit, cum vitam non vitalem vixerit, alij vitam reliquit. *Stos* Græcis & vitam & victum significat. Extat apud Valerium Maximum lib. 7. cap. 9. historia de *Q. Cæcilio*, qui *L. Luculli* promptissimo studio maximaque liberalitate & honestum dignitatis gradum, & amplissimum patrimonium consecutus; cum præ se semper tulisset, vnum illum sibi fore heredem, moriens etiam anulum ei suos tradidisset, vt locupletum hæreditatem adoptauit, omniumque bonorum reliquit heredem: sed fallacis & infidiosi cadaver *Populus Romanus* ceruicibus resti circumdatum per viam traxit. Itaq; nefarius homo filium quidam & heredem habuit quem voluit, finis autem & exequias quales meruit. Certè nescio quo fato fiat, vt locupletum hæditates hodie ferè nunquam absque rixis & litibus transigantur: videas coniunctissimos fratres immortales ob id concipere inimicitias; olim moderatius inter se regna maxima diuidebantur, quàm nunc exigua partiuntur patrimonia. Tantam obtinet vim in pectora humana auri sacra fames. Referam huc memorabilem, sed nimis tragicam historiam, quæ à *Bernardino Scardeonio* lib. 3. clas. 13. in descriptione Urbis *Patauij* recensetur, de geminis fratribus *Limineis*, ex familia antiquissima oriundis. Legimus inquit, ex hac gente fuisse aliquando duos fratres, qui per ætatem ruri noctu post cenam, cum ambo sub d. o in atrio domus de diuersis rebus diuersa inter se loquentes starent, suspicientes & contemplantes innumeras stellas, quas tunc fortè sereno cælo fulgere videbant: per iocum alterum velut ridèdo dixisse, Precari se tot sibi boues esse, quot stellas fulgere conspiceret. Alterum mox itidem per iocum respondisse: Vi-

nam mihi pratum esset instar cæli latum: & ad fratrem conuersum dixisse: Vbi tuas pasceres boues; At illum, In tuo prato, dixisse Rursus alterum, Si nollem? Te etiam inuito, alterum respondisse. Tunc me inuito inquit. Te etiam inuito, ille respondit. Et ita altercando risu in iram, & mox ira in iram, & in serium furorem, conuersa, dum neuter alteri cedere vult, exerts vtrinque gladijs, quibus fortè ambo erant infelicitè accincti, se inuicem transixerunt. Et hinc vnus, illinc alter humi decedentes, exanimis in suo sanguine voluntantur, donec à domesticis, qui eos altercantes audierant, delati intra domum fatali hora properante sunt extincti. Rectè itaq; ait *Piutarchus*: Nostro tempore fratres & cognati nisi regionibus, fluijs, mutisque communia bona distinguant, legoq; à se inuicem remoti sunt spacio, altercandi finem nullum faciunt. Quis igitur æterno dignam præconio non censet *Æliorum* concordiam? Etenim sedecim vnus gentis *Ælij* vnâ exigua domum possidebant, vnusque prædij fructibus se sustentabant, vnaque ista in domo multis cum liberis & vxoribus habitabant, inter quas *Amilij* etiam, qui duos consulatus gessit, bisque triumphauit, filia fuit: neque eam paupertatis viri pudebat, quia virtutem potius, qua paupertatem terebat, miraretur. Elegans quoque fraternæ concordie exemplum adducitur à *Lustino* lib. 2. quum inter *Arthemem* & *Xerxis* filios *Darij* contentio de successione in regno *Persarum* mortuo patre esset, & minor maiori natu prælatu fuisset: adeo enim fraternæ contentio fuit, vt nec victor insultauerit, nec victus indoluerit, ipsoque litis tempore inuicem munera miserint, & iucunda etiam inter se, non solum credula conuiuia habuerint; iudicium quoque ipsum sine arbitris, sine conuicio fuerit. Sed nunc nostro saculo quid? *Indoninala tu Grillo*.

Q. Cæciliij fallacia.

Historia mira de duobus fratribus.

Æliorum concordia.

Arthemem & Xerxis.

